USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **T. D. N.**, zastoupené JUDr. Janem Choděrou, advokátem, se sídlem Jugoslávská 12, Praha 2 - Vinohrady, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2008, č. j. OAM - 340/VL - 07 - 08 - 2008, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 2. 2010, č. j. 60 Az 41/2008 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne ze dne 19. 5. 2008, č. j. OAM - 340/VL - 07 - 08 - 2008. Rozhodnutím správního orgánu nebyla stěžovatelce k její žádosti udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, jež podřazuje § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že krajský soud zamítl její žalobu s odůvodněním, že se na ni nevztahuje doplňková ochrana ve smyslu ustanovení § 14a a § 14b zákona o azylu, a to přesto, že uváděla, že její dcera je v České republice svěřena do pěstounské péče, její manžel je ve výkonu trestu v České republice a v nynější chvíli nemá dokonce zapsanou dceru ani v cestovních dokladech. Stěžovatelka podotýká, že její dcera má oční vadu, která se dle odborného posudku nedá léčit ve Vietnamu a tudíž

potřebuje lékařské ošetření v cizině na straně jedné, na straně druhé je Česká republika jediný stát, který stěžovatelce může zajistit za jejího přispění vyléčení její dcery. Stěžovatelka dále poukazuje na svá předchozí vyjádření, že až se její manžel vrátí z výkonu trestu, chtěli by zde normálně žít a pracovat, přičemž její případ je podřaditelný pod podmínky uvedené v ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, kdy nuceným vycestováním z České republiky by jí hrozila vážná újma, a to ve formě porušení mezinárodních závazků. Stěžovatelka vychází z názoru, že napadeným správním rozhodnutím došlo k porušení článku 8 Úmluvy (patrně myšlena Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod - pozn. NSS, publikována pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva"), a to s ohledem na její rodinné příslušníky, jimiž jsou její manžel a dcera.

Stěžovatelka připouští, že závěry Krajského soudu v Ostravě a závěry žalovaného se po stránce skutkové zakládají na pravdě. Má však za to, že z těchto správně vyhodnocených skutkových závěrů byly vyvozeny nesprávné závěry právní. Stěžovatelka je cizinka, poměrně obtížně se vyjadřuje, a i když většinu toho, co jí je řečeno v rámci běžného rozhovoru, chápe, drobným nuancím nerozumí. Pokud jednala s orgány žalovaného a později sepisovala svoji žalobu, uváděla pravdivé okolnosti, nicméně sledovala získaní dobrodiní, které cizincům přiznává a umožňuje ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. ustanovení vztahující se k institutu humanitárního azylu.

Stěžovatelka je přesvědčena, že její případ hodný zvláštního zřetele nepochybně je. Manžel je sice ve výkonu trestu odnětí svobody, nicméně tím spíše je vázán na její osobu, která jako jediná ho může v rámci výkonu trestu navštěvovat a upevňovat tak, byť za ztížených podmínek, rodinný svazek. Pokud se pak týká dcery, tato dcera s ohledem na zdravotní stav je v zásadě vázána na pobyt v České republice, poněvadž v opačném případě jí hrozí závažný zdravotní následek spočívající v hrozbě oslepnutí. Pokud pak oba, tj. stěžovatelka i její manžel, žijí v České republice po dobu více než 15 let s minimálním přestávkami, za které pokládá poměrně krátkodobé pobyty ve své původní vlasti, je zřejmé, že nuceným vycestováním z České republiky bude nejen jí, ale zejména její dceři i jejímu otci (manželovi stěžovatelky), způsobena vážná újma. Stěžovatelka konstatuje, že si nedovede v zásadě představit případ vhodnější zvláštního zřetele než je případ její, který měl zákonodárce při formulaci ustanovení § 14 zákona o azylu na mysli.

Stěžovatelka má za to, že žalovaný se svým postupem dostal do rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů podle Hlavy 2 správního řádu, neboť jí neposkytl přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech a jeho postup nesměřoval k tomu, aby byl zjištěn skutečný stav věci a tento postup je tak v rozporu se zásadou, že veřejná správa je službou veřejnosti. Pochybení soudu spatřuje stěžovatelka pak v tom, že z těchto vad soud nevyvodil náležité závěry. Stěžovatelka je přesvědčena, že kdyby byla správně poučena jako účastnice správního řízení, lépe by svá stanoviska a okolnosti svého případu formulovala tak, aby bylo zřejmé, že pokud usiluje o získání pobytu na území České republiky, činí tak v tom úmyslu, aby jí bylo přiznáno dobrodiní humanitárního azylu ve smyslu citovaného ustanovení § 14 zákona o azylu.

Stěžovatelka dovozuje, že soud pochybil, neboť nesprávně posoudil právní otázky v předcházejícím řízení, a skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spise nebo s ním je v rozporu a v důsledku této vady měl soud

správní rozhodnutí zrušit. Podle stěžovatelky jsou splněny podmínky uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. Pokud se týká důvodu uvedeného pod lit. d) cit. ust., ten spatřuje stěžovatelka v tom, že v odůvodnění napadaného rozsudku chybí jakýkoliv důvod, pro který jí nebyl humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu udělen, a to přesto, že v odůvodnění je konstatováno, že ani tyto podmínky nesplnila.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 30. 3. 2010 popírá důvodnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí.

K námitkám stěžovatelky žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 37/2003 ze dne 22. 1. 2004, podle kterého poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Žalovaný má za to, že se při posuzování žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem. Z výše uvedených důvodů navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Krajský soud v řízení o žalobě dospěl k názoru, že žalovaný nepochybil, když stěžovatelce podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu mezinárodní ochranu neudělil.

Krajský soud opřel svůj závěr o zjištění, že v průběhu správního řízení stěžovatelka opakovaně uváděla stejné důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany; těmito důvody byla snaha legalizovat si pobyt v České republice, kde chce žít se svou dcerou a manželem. Bezprostřední příčinou jejího odchodu z Vietnamu bylo následování manžela; žalovaný tedy neporušil ustanovení zákona o azylu, když stěžovatelce neudělil mezinárodní ochranu podle § 12 písm. a) cit. zákona, neboť v řízení nebylo zjištěno, že stěžovatelka byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod. Rovněž nebylo prokázáno pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve Vietnamu. Pro posouzení žádosti si žalovaný opatřil informace ohledně situace ve Vietnamu a seznámil se se zprávou MZV USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu ze dne 8. 3. 2006, informacemi MZV ČR ze dne 24. 4. 2006, č. j. 113780 - 2006 - LP, informacemi MZV ČR ze dne 21. 4. 2004, č. j. 114755/2004 - LP, a zprávou o zemi MV VB - Vietnam, říjen 2004.

Podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu v případě žalobkyně nebyly naplněny, neboť v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebylo zjištěno, že by v případě jejího vrácení do Vietnamu byly důvodné obavy z toho, že by jí hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, jak stanoví odst. 2 ustanovení § 14a zákona o

azylu, a že nemůže nebo není ochotna z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je občankou. Nebylo zjištěno, že by žalobkyni v případě návratu hrozilo uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalobkyně v zemi původu neměla žádné problémy se státními orgány, ani soukromými osobami. Jediné, čeho se v případě návratu obává, jsou problémy s bydlením a prací.

Pokud jde o námitky žalobkyně týkající se sloučení rodiny a ochrany dítěte, krajský soud souhlasil s žalovaným, že vycestování žalobkyně s dcerou nebrání ani čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Krajský soud dospěl k závěru, že postup žalovaného nebyl v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, neboť mimo jiné, je svrchovaným právem každého suverénního státu rozhodnout o povolení vstupu a pobytu cizinců na jeho území. Krajský soud zdůraznil, že zejména za podmínek, kdy žalobkyně v České republice páchala závažnou trestnou činnost, za kterou byla odsouzena k šesti letům odnětí svobody, neshledal, že by její vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud pak uzavřel, že žalovaný si obstaral dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí, ze kterých při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel, zejména si vyžádal zprávy o situaci ve Vietnamu, které vypracovaly demokratické státy, a zabýval se všemi skutečnostmi, které mohly být pro rozhodnutí o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany rozhodné. Při posuzování žádosti stěžovatelky postupoval žalovaný v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem a dbal na zachování všech jejích práv garantovaných jí právním řádem České republiky.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustné důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka též splňuje podmínku povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná; výjimkou jsou námitky směřující do rozsahu poučovací povinnosti žalovaného v řízení podle zákona o azylu - taková námitka nebyla řádně uplatněna v řízení o žalobě a nemůže být tedy účinně uplatněna ani v řízení o kasační stížnosti (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost, a to v rozsahu, který byl shledán přípustným, svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud

(a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu z 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57).

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je nejenom naplnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatelka však žádné takové důvody neuvedla a ani Nejvyšší správní soud je neshledal.

Stěžovatelka svou kasační stížnost směřuje na domnělé pochybení žalovaného při neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Domnívá se, že si nedokáže představit *„případ vhodnější zvláštního zřetele než je její případ,který měl zákonodárce při formulaci ustanovení § 14 zákona o azylu na mysli.“* Dále pak namítá, že žalovaný nesprávně aplikoval § 14a odst. 2 zákona o azylu upravující doplňkovou ochranu. K oběma námitkám existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že na udělení humanitárního azylu není subjektivní nárok (k tomu např. č. j. 3 Azs 23/2003 - 61, dostupný na www.nssoud.cz). Dle § 14 zákona o azylu jde při rozhodování správního orgánu o posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o *„případ hodný zvláštního zřetele“*, přičemž tento neurčitý právní pojem ani nestanoví kritéria, která by měla splňovat životní situace žadatele; norma tedy dává správnímu orgánu poměrně široký prostor pro správní uvážení. K prokázání naplnění zákonných podmínek pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu tak může zásadně napomoci i samotný žadatel o azyl navržením relevantních důkazů, jimiž se bude správní orgán zabývat. Jak krajský soud již ve svém rozsudku konstatoval, stěžovatelka žádné takové důkazy nenavrhla, omezila se na převyprávění svého životního příběhu.

Nejvyšší správní soud na tomto místě dále zdůrazňuje, že jak vyplývá z přiloženého spisu, žalovaný a posledně i krajský soud při přezkoumání rozhodnutí žalovaného se zabývali možnými důvody pro udělení azylu ze zákonných důvodů a neopomněli tak při rozhodování zvážit i udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Pakliže stěžovatelka namítá, že v odůvodnění rozsudku krajský soud neuvedl, z jakého důvodu jí nebyl humanitární azyl udělen, Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud v textu odůvodnění svého rozsudku uvedl znění zákonných ustanovení upravujících jednotlivé důvody udělení azylu (strany 4 - 6 cit. rozsudku), dále zhodnotil důkazy v připojeném správním spise a na základě těchto zjištění potvrdil závěr žalovaného, že nebyl u stěžovatelky zjištěn důvod hodný zřetele hodný, který by svědčil pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu. Je tedy zřejmé, že stěžovatelčinu životní situaci nepodřadil pod „zvláštního zřetele hodné“ případy.

Jak bylo výše uvedeno, rozhodnutí o neudělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu spočívá na správním uvážení žalovaného. Při následném soudním přezkumu těchto rozhodnutí soud zkoumá, zda ve správním řízení došlo k závažným procesním pochybením (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 127/2005 - 77, dostupný na www.nssoud.cz) - „*Soudní kontrola zákonnosti takového rozhodnutí proto nutně zůstává jen v rovině přezkumu dodržení procesních práv stěžovatele a posouzení toho, zda nebyly překročeny zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej nebylo zneužito (§ 78 odst. 1 s. ř. s.); takové rozhodnutí soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38). Pokud tedy správní orgán řádně zjistí a posoudí osobní situaci žadatele a sám z ní nedovodí důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména pokud sám žadatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuvádí.*“

Namítá - li stěžovatelka v kasační stížnosti, že si nedovede představit případ vhodnější zvláštního zřetele než je její případ, který měl zákonodárce při formulaci ustanovení § 14 zákona o azylu na mysli, lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 55/2009 - 71 ze dne 31. 3. 2010, dostupný na www.nssoud.cz, ze kterého vyplývá, že udělení azylu z humanitárních důvodů obvyklých může být odůvodněno „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“

Stěžovatelka ve správní žalobě ve znění jejího doplnění ze dne 6. 6. 2008 poměrně obsáhle brojila a argumentovala proti rozhodnutí správního orgánu o neudělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Podle stěžovatelky správní orgán nerespektoval závazky vyplývající pro Českou republiku z uzavřených mezinárodních smluv. Na podporu svých tvrzení k naříkanému porušení čl. 8 Úmluvy citovala stěžovatelka publikaci Sudre, F.: Mezinárodní a evropské právo lidských práv, Masarykova univerzita v Brně 1997, a to pasáž, v níž je zmíněno, že „*Evropský soud pro lidská práva potvrdil, že vrácení nebo vypovězení cizince ze země, v níž žijí jeho blízcí příbuzní, může znamenat narušení jeho práva na rodinný život a zakládat porušení čl. 8 Evropské úmluvy ....*“ Stěžovatelka pak uvedla další citaci ze zmíněné publikace: „*Stát není povinen vpustit cizince na své území, aby tam vytvořil nová rodinná pouta, a pokud se může jednota rodinného života obnovit jinde, vrácení nebo vypovězení by zakládat porušení článku 8 nemělo.*“

Stěžovatelka dále poukázala ve vztahu k omezovací klauzuli čl. 8 odst. 2 cit. Úmluvy, jenž připouští, aby stát kontroloval vstup na svou půdu, aniž by porušil mezinárodní závazky, na případ Berrehab, v němž Evropský soud pro lidská práva připustil, že odmítnutí vydat cizinci povolení k pobytu, aby se mohl stýkat se svou nezletilou dcerou, nepřiměřeně narušuje právo na rodinný život. Stěžovatelka uvedla, že svůj trest si již odpykala, v nynější době na území České republiky jedná v souladu s českým právem. Stěžovatelka podotkla, že správní orgán nerespektoval ani Úmluvu o právech dítěte, nezohlednil zájem dítěte a domnívá se, že napadené rozhodnutí Ministerstva vnitra je v přímém rozporu s tímto zájmem dítěte, protože rozhodnutí fakticky rodinu stěžovatelky rozděluje. V postupu správního orgánu stěžovatelka spatřuje

rozpor s ustanovením Úmluvy o právě dítěte, neboť učinil taková opatření, které práva stěžovatelky, její dcery a manžela zaručená mezinárodní smlouvou omezuje.

K institutu doplňkové ochrany uvádí Nejvyšší správní soud tolik, že zákonná úprava v § 14a zákona o azylu ve svém prvním odstavci stanoví: „*Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“

Ve druhém odstavci téhož ustanovení zákon definuje pojem vážná újma, za kterou se považuje:
„*a) uložení nebo vykonání trestu smrti,*
b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

Sama stěžovatelka nebrojila proti skutkovým zjištěním, kterými odůvodňoval správní orgán neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2) písm. a) až c) a s jehož závěry se krajský soud ve svém rozsudku ztotožnil; z obsahu podané kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka nesouhlasí toliko s neudělením doplňkové ochrany z titulu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (tedy naříká rozpor s mezinárodními závazky České republiky). Důvodem pro udělení doplňkové ochrany má podle tvrzení stěžovatelky být léčení oční vady její dcery a odloučení od manžela, který vykonává v České republice trest odnětí svobody; k tomu cituje čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod pak upravuje ve zmíněném čl. 8 právo na respektování rodinného a soukromého života takto:
„*1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.*
2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

Evropský soud pro lidská práva (dále jen „evropský soud“) judikoval v několika případech (např. rozsudek z 18. 10. 2005, Üner proti Nizozemí, rozsudek ze dne 19. 2. 1998, Daliová a další proti Francii), že postup státu vůči cizinci, který má za následek odloučení tohoto cizince od rodiny, je zásahem do soukromého a rodinného života (čl. 8 odst. 1 Úmluvy), evropský soud však vždy zkoumal, zda byl tento zásah odůvodněn podmínkami uvedenými ve čl. 8 odst. 2 Úmluvy a v uvedených případech konstatoval, že čl. 8 Úmluvy porušen nebyl.

Byť se jedná o skutkově odlišné případy a stížnosti směřovaly vůči různým státům, lze ze zmíněných rozsudků evropského soudu extrahovat principy, které evropský soud zkoumal a řídil se jimi při posuzování případů. V prvé řadě tedy bylo předmětem zkoumání evropského soudu, zda postup státu respektoval spravedlivou rovnováhu mezi zájmy stěžovatele a zájmy státu, tj. na jedné straně právem stěžovatele na ochranu soukromého a rodinného života a na straně druhé ochranou veřejného pořádku a předcházení zločinnosti. Evropský soud dále zkoumal rodinné vazby stěžovatele ve státu pobytu i ve státu původu, dále délku předchozího pobytu v obou státech a povahu a závažnost deliktního jednání stěžovatele, kterého se dopustil na území státu pobytu.

Nejvyšší správní soud nepřehlíží, že vycestováním stěžovatelky do Vietnamu společně s dcerou dojde k narušení vazeb vůči manželovi a otci dítěte, který na území České republiky v současnosti vykonává trest odnětí svobody. Zároveň je ale třeba vzít v úvahu další skutečnosti, a to, že stěžovatelka žila na území Vietnamu až do svých 26 let, má společně s dcerou vietnamské občanství, v současnosti na území Vietnamu žije dále matka stěžovatelky a druhé dítě - syn - stěžovatelky. Dcera hovoří vietnamsky, Vietnam dokonce několikrát i se svou matkou navštívila. Nejvyšší správní soud tak má za to, že dojde-li k vycestování stěžovatelky s dcerou do Vietnamu, bude stěžovatelka na tomto území schopna bez podstatného narušení soukromého a rodinného života žít společně s rodinou - dcerou, synem a jejími rodiči.

Nejvyšší správní soud navíc poznamenává, že veškeré problémy stěžovatelky s úpravou jejího pobytu na území České republiky vznikly v důsledku trestné činnosti, které se dopustila ve věcech porušování práv k ochranné známce, k obchodnímu jménu a chráněnému označení původu podle § 150 odst. 1 trestního zákona ve znění platném a účinném do 31. 12. 2009, zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. c) trestního zákona ve znění platném a účinném do 31. 12. 2009 a porušení předpisů o nálepkách k označení zboží podle § 148a odst. 1 alinei 2, odst. 2 písm. b) trestního zákona ve znění platném a účinném do 31. 12. 2009, za něž byl stěžovatelce uložen souhrnný trest v trvání 6 roků. Základní příčina narušení rodinných vztahů tak tkví v jednání stěžovatelky a jejího manžela, v jehož důsledku byli oba odsouzeni k nepodmíněným trestům odnětí svobody.

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nebyla správně vyhoštěna, tudíž jí ani nebyl znemožněn opětovný vstup na území České republiky, není vyloučeno ani to, aby se do České republiky stěžovatelka případně vrátila a v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, požádala o legální způsob pobytu na jejím území. Lze také dovodit, že kontakty s manželem setrvávajícím ve výkonu trestu odnětí svobody za stávající situace nebudou vyloučeny, byť tak může být učiněno se zvýšeným úsilím stěžovatelky.

K výkladu vztahu správního vyhoštění a vycestování a jejich dopadu do sféry rodinného a soukromého života cizince Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, dostupný na www.nssoud.cz, uvedl, že *„je totiž v prvé řadě třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších*

předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestovaní cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců. Naproti tomu se správním vyhoštěním je dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců spojena vedle povinnosti vycestovat z území ČR vždy také doba, po kterou nelze cizinci vstup na toto území umožnit. Proto vedle případných důvodů znemožňujících vycestování cizince, které zakládají policii povinnost udělit cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území i přesto, že je mu uděleno správní vyhoštění (§ 179 ve spojení s § 120a a § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců), je v § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců uveden speciální důvod, pro který nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vůbec vydat, a tím je právě situace, kdy by důsledkem správního vyhoštění (tedy fakticky dlouhodobého zákazu pobytu cizince na území ČR) byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. V takovém případě je však naopak cizinec povinen z území ČR vycestovat, neboť namísto správního vyhoštění je mu vystaven výjezdní příkaz (§ 118 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), není však vyloučeno, aby následně požádal a v případě splnění zákonných podmínek také získal příslušné povolení k pobytu a mohl se tedy do ČR vrátit.“

Již citovaný rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, dále uvádí: *„Z dikce § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že právě toto ustanovení primárně chrání práva cizince na soukromý a rodinný život vyplývající z čl. 8 Úmluvy, nikoliv ustanovení § 179 odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců, které upravuje důvod znemožňující vycestování cizince pro rozpor takového vycestování s mezinárodními závazky ČR, ani jemu svou dikcí odpovídající ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, upravující obdobně formulovaný důvod udělení doplňkové ochrany, neboť je zřejmé, že obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil.“*

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda stěžovatelčina námitka mířící ke zdravotnímu postižení její dcery, nemá oporu v jiném mezinárodním závazku České republiky, a to konkrétně v čl. 3 Evropské úmluvy a jemu odpovídajícímu důvodu pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu (k tomuto vztahu viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 88, dostupný na www.nssoud.cz).

Jak již dříve uvedl Nejvyšší správního soud ve svém rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 88, dostupný na www.nssoud.cz *„Evropský soud pro lidská práva (dále též „Evropský soud“) se již několikrát zabýval případy, zda členský stát Rady Evropy poruší čl. 3 Evropské úmluvy tím, že vyhostí cizince do země jeho původu, kde mu nebude poskytnuta lékařské péče srovnatelná s péčí poskytovanou v členském státě, přičemž tato skutečnost zásadním způsobem ovlivní délku a kvalitu života jedince. Tyto tzv. „humanitární případy“ se specificky vyznačují tím, že jedinci nehrozí nelidské či ponižující zacházení ze strany státu či nestátních subjektů v zemi původu (kvůli jejich jednání), nýbrž z objektivních důvodů (kvůli charakteru nemoci, jíž trpí).*

Dosud jediným případem, v němž bylo vyhoštění shledáno v rozporu s článkem 3, je rozsudek D. proti Spojenému království. Stěžovatel, občan ostrovního státu Svatý Kryštof a Nevis, trpěl chorobou AIDS v terminálním stádiu. Na ostrově byly v době rozhodování Evropského soudu pouze dvě nemocnice, avšak žádná z nich nebyla schopna stěžovatele léčit způsobem, který by zachoval alespoň akceptovatelnou délku a důstojnost stěžovatelova života. Evropský soud zohlednil zejména stěžovatelův kritický zdravotní stav a též fakt, že v zemi původu nežil nikdo, kdo by stěžovateli mohl poskytnout morální podporu a společnost (body 52 a 53 rozsudku). „[...] za takto mimořádných okolností a tak závažných humanitárních důvodů, Soud uzavřel, že vyhoštění stěžovatele by bylo porušením článku 3" (bod 54 rozsudku; překlad NSS)."

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné uvést, že ve správním řízení i při následném soudním přezkumu nebyla stěžovatelkou jednoznačně prokázána přesná charakteristika onemocnění a závažnost zdravotního postižení dcery stěžovatelky. Argumentace stěžovatelky ohledně postižení zraku dcery se omezuje na slovní tvrzení - např. v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 5. 2008 uvádí v bodu 37 *„dcera šilhá, léčila se zde tři měsíce v Plzni, ale ještě není v pořádku, hodně se to ale spravilo, ale léčba ještě potrvá tři až pět let, než se to spraví úplně*", v doplnění žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 4. 6. 2008 uvádí, že *„dcera má oční vadu, která se dle odborného posudku nedá ve Vietnamu léčit*", v kasační stížnosti pak stěžovatelka uvádí *„moje dcera má oční vadu, která se dle odborného posudku nedá léčit ve Vietnamu a tudíž potřebuje lékařské ošetření v cizině na straně jedné, na straně druhé ČR je jediný stát, který v mé situaci může zajistit za mého přispění vyléčení mé dcery*"; v připojeném spisovém materiálu však stěžovatelka žádný takový posudek či jinou zdravotnickou dokumentaci na podporu svých tvrzení nepřipojila. Ze zprávy o Vietnamu, kterou vypracovalo Ministerstvo vnitra Velké Británie v říjnu 2004, Informace MZV, č. j. 113780/2006 - LP ze dne 24. 4. 2006, dále vyplývá, že zdravotnická péče je ve Vietnamu dostupná, byť se úroveň poskytnuté péče může odlišovat podle sociálních poměrů pacienta; ze zpráv dále vyplývá, že ve Vietnamu jsou státem podporovány i chudší vrstvy obyvatelstva, aby se jim dostala alespoň základní úroveň zdravotnické péče.

Nejvyšší správní soud jednak nepovažuje vycestování stěžovatelky s její dcerou do Vietnamu za tolik závažný zásah do zdravotní sféry dcery, aby zde byl naplněn důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, jednak konstatuje, že předmětem sporu je řízení o udělení azylu stěžovatelce, nikoliv však její dceři.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podané v kasační stížnosti; neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu